

Minnesanteckningar från Vägspanarmöte 2013-11-16

Närvarande: 14 vägspanare från 12 distrikt. Kursledare Maria Nordqvist, SMC

Inledning

Presentationsrunda med många nya!

Fjölårets anteckningar igenom. Brev till LRF angående hinder på väg efter jordbruksarbete har inte skickats men görs i vår inför MC-säsongen. Regler för tankbeläggning är att grus ska sopas vid flera tillfällen tills allt grus är borta. Reglerna samma som för övrigt grus – så länge det ligger på vägen ska skyltar sitta uppe.

Trasiga räcken ska lagas inom max 10 dagar. Dock menar flera driftsområden att stolparnas ”lock” inte ingår i reparationskrav, därför saknas dessa på långa sträckor vilket ger skarpa kanter på översidan och påskyndar rost. Locken ingår i räckets och ska repareras enligt Standardbeskrivning Drift.

Beläggningsskarvar diskuterades ifjol och har blivit högaktuella under 2013, se nästa punkt.

Vem är ansvarig för vägarna? Trafikverket, TrV (statlig väg), kommuner (gator och vägar) samt enskilda samfälligheter. En enskild väg som hålls öppen för allmän trafik måste hålla en viss minimistandard, så att trafikanterna inte råkar ut för skador. Kraven på väghållningen och standard ökar ju mera trafik som går på vägen. Trafikverket betalar ut bidrag till enskilda vägar.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, inte intresserade av webseminarium. Men SMC fick tala på deras Trafik- och gatudagar i oktober. Lokala kontakter krävs för att det ska hända något!

Uppdrag Granskning och sidoeffekter

Under hösten har två avsnitt sänts om bristande friktion i samband med ny beläggning. Alla hade självklart sett programmen! Effekterna har varit många:

- nya interna riktlinjer i TrV för åtgärder mot friktionsproblem på belagda vägytor (bilaga). Det handlar om både grus och ny beläggning. Dock finns inga krav på åtgärder mot grus angivna däremot många bra angående halka på ny beläggning.
- Krav på friktion gäller hela vägbanan, även beläggningsskarv. Kravet är 0,50, inget annat. Mätmetoden är från 1990 och väl beprövad. TrV valde att inte lämna ut 17 av 18 mätningar till Polisen.
- Möte med Riksdagens MC-sällskap om friktion där SMC var värdar. Medverkade gjorde även TrV och friktionsexperter från Vectura och VTI.
- Interpellationsdebatt i Riksdagen mellan Leif Pettersson (s) och infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd. Hon pekade på att TrV måste samarbeta med SMC för att nå resultat.
- Transportstyrelsen, TS, är ansvarig tillsynsmyndighet för TENT-vägarna (Europavägar) enligt vägsäkerhetslagen (SFS 2010:1362) och TSFS 2010:183. Hittills har inte mycket hänt på detta område. Personal ska anställas och arbete pågår.
- Kontroller görs av ansvarig entreprenör i respektive driftområde. SMC har föreslagit att TrV ska göra detta själva i rollen av beställare, idag kan man starkt misstänka jäv.
- TrV har skärpt hantering av inkomna rapporter och ska samarbeta med ”blåljus” för att förebygga olyckor vid t ex halka.
- Försäkringsbolagen har fått personnummer och registreringsnummer på samtliga fordon som var inblandade i olyckor vid Vagnhärad och Hagsta. SMC har uppmanat dem att begära tillbaka utbetalade ersättningar från TrV (regress).

Kvarstående problem

Det stora problemet för MC- och mopedförare är **grus**. Gruset kommer främst från snabellagningar och stödremor. Problemet är inte reglerna utan entreprenörer och underentreprenörer som inte följer reglerna angående varningsskyltar och sopning av grus inom viss tid. Man verkar inte inse vilka konsekvenser osynligt grus kan få för oss som färdas på två hjul.

Ett annat problem är att TrV talar med dubbla tungor. Kontrakten säger tydligt att grus ska sopas bort och varningsskyltar sitta uppe tills detta skett. Kundtjänst säger däremot att snabelbilschauffören själv bedömer behov av skyltning vilket betyder att man dels försvarar ett felaktigt arbete, dels att anmälningar från allmänhet inte kommer ut till driftledaren. TrV:s jurister säger i sina årliga skrifter att varningsskyltar inte behövs om hastighetsgränsen är under 80 km/h. Detta kommer SMC att ta upp i möte med TrV i början av 2014.

Maria har gått igenom 162 skadeståndsansökningar under 2010-2012 från MC- och mopedförare. Bara 10 fick ersättning, av dessa hade fem vält på färja. Ytterst få som kraschat på grus får därmed rätt.

Ett ärende i Falu Tingsrätt 14 januari. Holländarens fall pågår.

MC-föraren som kraschade på dammbindningsmedel i Göteborg fick delvis rätt – 20 000 kronor.

Statistik finns för MC-olyckor i STRADA där vägfaktorer anges i polisrapporterade olyckor 2003-2010. Grus är vanligaste orsaken till MC-olyckor. I var tionde MC-olycka på torr väg nämns friktionsfaktor! Troligen finns ett stort mörkertal visar bl a statistik från Bilspport MC som hade över 100 olyckor på grus enbart under 2009! Detta kostar oss mycket pengar genom försäkring och skattsedel (100 miljoner kronor per år...) Viktigt att fortsätta att anmäla grus till TrV. Man kan också ställa frågor om grus på TrV:s Facebooksida.

Kartor

Var kör motorcyklister? TrV vill prioritera vägar med mycket MC-trafik. För första gången har TrV mätt MC-trafiken och 30 % av landets vägar är mätta. Innan året är slut ska 50 % finnas på kartorna. Som väntat kör MC-förare främst på det mindre vägnätet, inte Europavägarna. Alla kartor finns här: http://publikationswebbutik.vv.se/shopping/itemlist_6017.aspx
Obs, läs igenom läsanvisning innan du kollar in kartorna!

Stefan Knutsson, nationell samordnare och verksamhetsutvecklare vägrapportörer TrV

Stefan berättade om TrV och Trafikledningen (presentation bifogas). Information om problem på vägarna kommer från mängder av håll. Högsta prio har Blåljus, därefter vägrapportörer. 30 % av inkomna rapporter kommer från vägrapportörer, idag finns 1810 i landet. TrV lämnar info via "Läget i trafiken" <http://trafikinfo.trafikverket.se/LIT/#url=Vagtrafiken/Karta>

Information går också ut via radio/TV, navigationssystem, internet, skyltar, text-TV mm.

Bärgare ingår också bland vägrapportörer, dock inte hela landet. Trafikledningen sorterar inkommande rapporter. Det finns brister i kvalitet och leverans, särskilt från glesbygd. Alla inkommande larm sparas och skickas ut enligt Stefan. Ansvar för att grus inte sopas bort efter rapport från Trafikledningen ligger därför hos **entreprenören**. Det är uppenbart att alla entreprenörer inte ser grus som problem.

Ett problem är återkoppling till Trafikledning att problem är åtgärdat vilket entreprenörerna är skyldiga att göra. Entreprenörer har nu datorer eller smartphones där man dokumenterar vidtagna åtgärder.

TrV och SMC uppmanar alla att bli vägrapportörer. Rapporterna har högre prioritet än det som kommer från allmänheten, snabbare telefonköer. Däremot diarieförs inte larmen - enda nackdelen. Anmäl dig här: <http://www.trafikverket.se/Kontakta-oss/Anmal-skador-och-brister/Vagrapportor/> Alla vägrapportörer får appen Live-Trafik. Funkar den inte, kontakta: Ingemar Resare, 019-708 0331, ingemar.resare@akeri.se

Stefan Knutsson höll ett spännande föredrag med många frågor. Han fick frågeställningar att ta med sig till TrV. Han anser att SMC ska kontakta Sverige-chef för underhåll, Janne Petterson.

Jesper Christensen, SMC-appen

I den nya SMC-appen som kan laddas ner av alla SMC-medlemmar för både android och iPhone finns en ikon Farliga vägavsnitt. Där kan man fota, skriva och markera koordinater för olika vägproblem. Jesper har träffat Stefan Knutsson för att se om vi kan koppla ihop SMC-appen med TrV:s egna uppgifter. Vägspanarna får i uppgift att fundera ut max 9 symboler som varnar för olika problem på väg. Maila dessa till maria.nordqvist@svmc.se Självklart ska alla vägspanare ladda ner appen som också har en massa andra bra funktioner!

Erik Kjellin, Motormännen

Erik berättade om M:s verksamhet lokalt. Man har 110 000 medlemmar och 32 klubbar. genom vägombud. De flesta är pensionärer. Vägombuden sponsras av Volvo, Hertz, Preem, Assistansskåren. Under 2013 hade man 12 bilar som kördes av 20 vägombud, totalt kördes 14000 mil!

M väljer centralt ut vilka åtgärder man ska fokusera på, under 2013 var det potthål och sprickor. Man åkte runt på riksvägar (inte Europavägar) och undersökte vägarnas status. Därefter utsågs bästa och sämsta vägen i respektive län.

Aktiviteten är noga planerad med medlemstidningen "Motor" och pressmeddelanden som skickas ut i hela landet och till respektive län. Man får mycket uppmärksamhet i media.

Vägspanarna och informatörerna fick en halvtimme tillsammans med informatörerna. Då diskuterades mer om hur information sprids och varför samt mätningar som vi kan göra tillsammans (M:s vägombud + SMC:s vägspanare och informatörer). Det handlar om stopplikt/väjningsplikt.

Vägspanarna är positiva till lokala samarbeten och erfarenhetsutbyte. Vägspanarna kanske kan åka med i bilen och se hur man jobbar. Vägombuden kanske kan kontrollera grus också då stenskott och blåstring är ett problem för bilägare.

Maria skickar en förteckning över SMC:s vägspanare till M och ber dem kontakta oss för samarbete.

Aktiviteter under 2014

Maria hade några förslag på aktiviteter för vägspanarna under 2014, utöver samarbete med M.

1. **Synliggöra vägspanarna.** Publicera namn, foto och kontaktuppgifter på respektive distrikts hemsida. Vägspanarna informerar styrelsen om vad man gjort och har på gång. Efterlys fler vägspanare om det behövs. Efterlys synpunkter på hemsidan och i MC-Folket.
2. **Kontakta driftledarna!** Alla vägspanare får telefonnummer och företag. Maria uppmanar alla att lyfta luren och ringa dem. Informera om MC-förarnas behov av bra friktion. Fråga om de känner till problemet löst grus på belagd väg. Ge dem skriften "Säkrare vägar och gator för motorcyklister". Skicka den digitalt – då kan de sprida den inom företaget. Efterlys Standardbeskrivning drift för varje driftområde – där står när grus efter snabellagning ska vara bortsopad. Fråga efter stora vägarbeten och föreslå omledning av MC. Om inte – vi kan informera om stora vägarbeten inom SMC.
Alla driftområden i Sverige: <http://www.trafikverket.se/Privat/I-ditt-land/>
3. **Den stora snabeljakten:** Fokus är grus på belagd väg- vårt största gissel. Fråga driftledare i varje område om när man ska snabellaga och vilka vägar. Åk ut och titta på vägarna under maj-juni. Titta om varningsskyltar sitter uppe. Fotografera. Åk ut och titta om gruset är bortsopat inom 24-48 timmar. Fotografera igen.
Skicka dokumentationen till Maria som sammanställer. Värsta/bästa snabeln utses och presenteras t ex vid årsmötet. Syftet är att visa att entreprenörerna inte gör sitt jobb och att ingen kontrollerar detta.

Vägspanaruppdraget

Vi gick igenom förväntningar och innehåll i uppgiften, se bifogad fil. Varje distrikt kan ha flera vägspanare eller medhjälpare, t ex i den stora snabeljakten. Det är viktigt att kansliet vet vilka personer det är för att kunna ha kontakt via e-post. Vid möten måste distrikten också utse vilka som ska delta. Vägspanarna är SMC:s förlängda arm i infrastrukturfrågor lokalt och regionalt. Vägrapportörer till TrV är personer som har direktkanal till TrV för att rapportera fel och brister på vägarna och det kan egentligen varje svensk MC-förare vara!

Kontaktpersoner Trafikverkets regioner

Varje vägspanare har en kontaktperson vid TrV, utom i region norr. Maria ber alla att kontakta sin kontaktperson och presentera sig. Be att få väginformations kartor över länet – gärna 10 stycken till alla i styrelsen! Region Norr ringer kontoret och frågar vem som är ansvarig för MC/väg-frågor.
Region Stockholm/Gotland: Anna-sofia.welander@trafikverket.se 070-724 63 36
Region Väst (Hallands, Värmlands och Västra Götalands län) stefan.e.sjogren@trafikverket.se 073-049 66 45
Region Mälardalen (Södermanlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län) peter.linnskog@trafikverket.se 070-658 66 49
Region Mitt (Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands och Västernorrlands län): gabriella.gulliksson@trafikverket.se 070-686 68 28
Region Syd (Blekinge, Jönköpings, Kalmar, Kronobergs och Skåne län) jorgen.persson@trafikverket.se 070-559 2187
Region Norr (Norrbottens och Västerbottens län) Vakant

Lasse G, SMC Kalmar, hittade en notis i en tidning om informationsmöte om ny vägsträcka i länet. Han åkte dit och fick gehör för synpunkter om val av räckan och behov av viltstängsel. Torbjörn har varit på infomöten om väg 225. Tyvärr bjuds inte SMC in till denna typ av möten – kan tas upp med TrV:s kontaktperson!

Kommunerna

Sverige har 290 kommuner. SMC skickar ut foldern "Säkrare vägar och gator för motorcyklister" varje vår i ett massutskick. Ljummet intresse för kontakt. Kommunerna har sällan något som helst intresse av MC-frågor då det gäller drift, underhåll, vägutformning och trafikplanering. I de trafiksäkerhetsprogram som upprättas i kommunerna nämns inte MC. Inte heller i strategier för att minska trängsel, konstigt nog.

Självklart får varje distrikt gärna ha kontakt med kommunerna. Prio 1 är dock det statliga vägnätet – det är här vi kör mest och här sker de flesta allvarliga olyckorna då farterna är högre.

Vid avslutningsseminariet söndag fm föreslog Maria att alla SMC:are kan kontakta företrädare för

politiska partier inför valet med frågor om hur man ser på MC/moped som fordon för att minska trängsel, hur man ser på parkering av MC, om MC och mopeder ingår i trafiksäkerhetsprogram samt på frågan om MC i bussfiler. Alla kommuninnevånare kan skicka medborgarförslag till kommunen. Kontaktperson på SKL: Patrik Wirsenius, 08-452 76 06, patrik.wirsenius@skl.se
Flera vägspanare har haft kontakt med kommuner med varierande respons. Ett problem är farthinder i form av avsmalnande avsnitt där MC- och mopedförare prejas av större fordon.

Support från SMC

Maria Nordqvist är ansvarig kontaktperson för vägfrågor på kansliet. Ingår i arbetsgrupper på Trafikverket. Kan stötta vägspanare i olika frågor, t ex lagar och regler, remissvar, skrivelser, information på hemsidan, olycksstatistik från STRADA, lyfta frågor till Trafikverket och mycket mera. Om någon vill ha varselväst märkt "Vägspanare" hör man av sig till Maria. Alla vägrapportörer får varselväst av TrV.

Gällande regler och viktiga dokument – se bifogad fil

Det är viktigt att vägspanarna känner till vilka regler som gäller - men man behöver inte kunna detta utantill☺

Maria delade ut Standardbeskrivning drift och ett blad med regler som beskriver krav på skyltning.

Vägmärkesförordningen (2007:90) – om skyltning

Trafikförordning (1998:1276) – om skyltning vid hinder på väg

Väglagen (1971:948) – om väghållaransvar

Väggörelse (1971:954) – om väghållaransvar

Vägsäkerhetslag (2010:1362) – särskilda regler på TENT-vägarna

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om vägsäkerhet (TSFS 2010:183)- kopplad till

Vägsäkerhetslag, motorcyklister ses som oskyddade trafikanter med särskilda kravspecifikationer

TRVKB Bitumenlagda lager Friktionskrav – minst 0,50

TrV:s tekniska krav för arbete på väg (TRVKAPV TDOK 2012:86) – om krav på skyltning

TrV:s tekniska råd för arbete på väg (TRVRAPV TDOK 2012:88) – om krav på skyltning

Standardbeskrivning drift/väg – underhållskontrakt – viktigaste dokumentet! Kontrakt mellan TrV och entreprenör och reglerar vad som ska göras och inom vilka tidsramar!

VGU – krav och råd vid nybyggnad – ställer krav på TrV och SKL om utformning av vägar och gator, t ex rondellutsmyckning.

VVMB 104 - Bestämning av friktion på belagd yta. Beskriver hur friktionsmätning ska genomföras.

Övriga frågor

Ronny har sett en skylt mitt på vägen på E4 i Norrland och frågar om detta är tillåtet. Det är en pil som visar vilken fil man ska köra i. Ska fota och ställa frågan till TrV.

Tittar på friktionsmätningar från Vagnhärad och Hagsta.

Maria visar bild som visar att 40 % av dem som dog på MC 2011-2012 inte hade giltigt körkort och på många andra sätt visade att man inte är motorcyklister.

Maria skickar ut statistik till varje distrikt över MC-olyckor i STRADA.

Framtiden

Mötet var eniga om att funktionen vägspanare behövs i framtiden och denna typ av möten.

Vägsäkerhet är en viktig fråga och SMC:s kansli kan omöjligt bevaka varje svensk väg när medlemmar ringer eller TrV efterlyser synpunkter. Sedan kanske vi är fel forum för att besluta detta.

Vid tangentbordet på ett som alltid trevligt möte,

Maria Nordqvist